

*Gunstige arbeidsmarkt
voor kandidaat-notarissen*

Op zoek naar het schaap met de vijf poten

Al een tijd trekt het werk in het notariaat aan. Dit uit zich onder meer in vele vacatures voor kandidaat-notarissen. Voor goed opgeleide arbeidskrachten hebben kantoren veel over. Klinkt positief, maar kenners van de notariële markt waarschuwen. Deel 1 van een drieluik over de arbeidsmarkt voor kandidaat-notarissen.

TEKST Jolanda aan de Stegge | BEELD Truus van Gog/Okapi

Het notariële werk zit in de lift. In 2015 werden er ruim 100.000 akten meer gepasseerd dan in het jaar daarvoor. Branche-updates van banken en het Economisch Bureau Nederland verwachten ook voor 2016 een lichte volumegroei voor het notariaat in alle sectoren. 'De markt trekt het meest aan in de Randstad en verspreidt zich vandaar als een olievlek over het land', zegt Wilbert Raat. Zijn bemiddelingsbureau Raat Notariaat Personeelsadvies bemiddelt uitsluitend in notariële functies, waardoor hij alle vacatures ziet en deels ook invult. 'In vrijwel elke regio lijkt het werk aan te trekken. West-Brabant doet het goed. In Noord-Nederland gaat het wat minder, net als in Zeeland, Limburg en het oosten van het land. De vraag van grote en kleine kantoren is het grootst naar kano's.' Hoe groot die vraag

‘Nu het werk aantrekt, valt men terug in oude fouten en zoekt iedereen meteen weer naar diezelfde medewerkers’

exact is, valt lastig te zeggen. Want al gaat het beter, de situatie is nog lang niet vergelijkbaar met vóór de crisis, constateren kenners van de notariële markt.

MASTERCLASSES

‘In deze *war for talent* gaat het erom het juiste talent aan ons te binden’, zegt Dorothee Vreede, Hoofd Recruitment bij NautaDutilh. ‘Het liefst willen wij starters – direct van de universiteit – om hen zelf op te leiden, alleen kost het tegenwoordig meer tijd hen te vinden. Niet veel masterstudenten studeren notarieel recht en kiezen ook nog voor het specialisme vastgoed- of ondernemingsrecht.’

Om studenten te interesseren voor een loopbaan bij NautaDutilh organiseert Vreede met haar team daarom evenementen en masterclasses. Studenten kunnen zich opgeven voor een introductie in het kantoor van twee dagen waarbij ze zich bezighouden met *real life cases*. Er worden stages geregeld, waarbij de stagiair na een maand kan ruilen van vastgoed- naar ondernemingsrecht en andersom. Voor een enkeling is zelfs een stage op het kantoor in New York weggelegd. Recruiters staan op banenmarkten, houden lezingen en geven kantoorpresentaties. Het afgelopen jaar waren studenten zelfs welkom op het jaarlijkse Nautadiner voor het Notariaat.

GEWILDE CATEGORIE

Dat de vraag groot is, merkt ook Sjoerd Buijn. Om de twee maanden wordt hij weer benaderd door een headhunter die hem polst voor een functie bij een ander kantoor. Buijn behoort tot de gewilde categorie ‘zeer ervaren kano’s’.

Riant voor de crisis studeerde hij af en werd in 2006 aangenomen bij Stibbe, waar hij specialist is in grote internationale ondernemingsrechtstransacties. ‘Ik heb weleens een overstap overwogen, maar daar is het bij gebleven. Volgens mij is er geen kantoor waar ik het zo naar mijn zin zou kunnen krijgen als hier.’ Klopt, ook wij benaderen goede kandidaten actief, bevestigt headhunter Hielke Bruin van Voxius. Zijn kantoor is een headhunter voor ervaren juridische functies in de advocatuur, het notariaat en voor ondernemingen. ‘Als een functie moet worden ingevuld, kloppen klanten bij ons aan en begint onze speurtocht.’ ‘Maar’, voegt hij hier onmiddellijk aan toe, ‘het heeft geen zin mensen zomaar los te weken. Iemand moet een intrinsieke behoefte hebben aan een andere baan.’ Voor het notariaat zoekt hij momenteel vooral kano’s met minimaal drie jaar ervaring. ‘Onze klanten willen altijd het schaap met de vijf poten en daar moet je als jurist toch eerst een *track record* voor opbouwen.’ Senioren met tien jaar ervaring weet hij wel te vinden. ‘Maar goede kandidaten met drie tot vijf jaar werkervaring die bereid zijn een stap te maken, zijn er gewoon niet. Tijdens de crisis stopten studenten met hun studie notarieel recht en switchten naar een ander specialisme. Dat leidt nu tot een kaalslag.’

TEKORT

Wie nu afstudeert in notarieel recht vindt direct een baan, zeker in de Randstad, zeggen alle deskundigen. Maar na deze lichtung droogt het op. Organisaties die de ontwikkelingen in het notariaat op de voet volgen, voorspellen in de

nabije toekomst een groter tekort. Ondertussen stijgt de vraag naar ervaren kano’s met een specialisme in het ondernemings- of vastgoedrecht en kandidaten met een waarnemingsbevoegdheid. Sommige notarissen staan ervoor open om oudgedienden weer in dienst te nemen die tijdens de crisis werden ontslagen, maar van die groep wil lang niet iedereen terug. Bovendien geldt sinds 1 juli 2014 de regel dat een kandidaat-notaris die tot waarnemer benoemd wil worden in het voorafgaande jaar gemiddeld minimaal 21 uur per week gewerkt moet hebben. Deze wetwijziging werd ingesteld om de kwaliteit van het werk te verhogen, maar werkt niet enthousiasmerend.

KEUZE

De werkgever heeft het niet meer voor het uitkiezen, zegt Erwin Bouwman van Legal People, een van de grootste bureaus in Nederland die bemiddelen in juridische functies. ‘Hij moet zijn kantoor zo aantrekkelijk maken dat werknemers graag bij hem willen komen werken én blijven. Want kandidaten gooien hoge ogen in het notariaat, maar kunnen ook een mooie rol spelen in het bedrijfsleven en bij de overheid.’ Ook NautaDutilh investeert veel in de tevredenheid van zijn werknemers. Vreede: ‘De huidige generatie is zelfbewust en wil zich blijven ontwikkelen. Aan die wens komen wij tegemoet, onder andere door te investeren in opleidingen die passen bij de fase van de loopbaan en individuele behoefte.’

Dit maatwerk levert alle betrokkenen uiteindelijk veel op.'

De niet-tevreden kano is op dit moment de groep die actief wordt benaderd door headhunters en via netwerken, stelt Raat. 'Tijdens de crisis bleven zij zitten waar zij zaten en waren bereid harder te werken tegen minder salaris. Om hun baan niet te verliezen, accepteerden ze langere reistijden, weinig perspectief en soms ook een niet goed geleid kantoor. De notaris die de afgelopen jaren nauwelijks oog had voor HR en weinig investeerde in efficiënte werkprocessen en personeelsbeleid, breekt dit nu op. Want de kano die denkt aan overstappen, heeft veel keuze.' Hij bespeurt een grote behoefte van kano's om te sparren over het vervolg van hun loopbaan. 'Maak ik de juiste keuze?' en: 'Sluit deze carrièrestap aan bij wat ik echt wil?', zijn vragen die zij hem vaak stellen.

PERSONEELSBELEID

Raat voorziet dat notarisklerken steeds vaker zullen worden ingeschakeld voor klussen die voorheen door kano's werden gedaan. Het verbaast hem hoe weinig interesse het notariaat heeft in hbo-juristen. 'Ik moet echt moeite doen ze te plaatsen.' Regelmatig adviseert hij zijn klanten: personeelsbeleid en het verbeteren van bedrijfsprocessen leiden tot een andere werklastverdeling, waardoor je de klussen kunt klaren met een hbo-jurist. Dat veel kantoren medewerkers willen met hetzelfde zoekprofiel, verbaast headhunter en bemiddelaars. Bouwman: 'Het notariaat heeft net een enorme crisis achter de rug maar nu de markt weer iets aantrekt, wil iedereen hetzelfde als voor 2008. Het lijken vastgeroeste ideeën: iedereen wil die jonge academische kano, want in de carrièreopbouw van een kantoor hoort dat nou eenmaal zo.' Ondanks twee vacatures springt Westvest Notarissen in Delft hier anders mee om, merkt notaris Marijke Loof op. Haar kantoor kijkt niet alleen naar academici. 'Wij staan open voor alternatieven en maken al tijden gebruik

van hbo-juristen. Daarvan lopen er vier stage en zijn er drie in dienst. Deze praktijkgerichte doeners kunnen wij goed gebruiken. Vroeger had je de klerk, nu is er de hbo-jurist. Wij zoeken creatieve oplossingen en grijpen onverwachte mogelijkheden aan.' Zo heeft haar kantoor al jaren een oud-notaris in dienst en ook meldde zich onverwacht een algemeen jurist. 'Daar waren wij niet naar op zoek, maar het bevalt fantastisch.'

Headhunter Bruin: 'Enkele grote kantoren lopen voorop in de flexibilisering van inzet van hun professionals. Op ad-hocbasis zet men ervaren (notariële) interim-juristen in, die voor een relatief laag inkooptarief (zo'n 100 tot 150 euro per uur) hoogwaardig juridisch werk verrichten. Kleinere kantoren zouden, desnoods in onderlinge samenwerking, zo iets ook kunnen proberen met hbo-juristen. Het volume aan notariële vragen neemt toe en daarmee de behoefte aan middenkader.'

OUDE FOUTEN

Deskundigen waarschuwen: de omzet mag dan stijgen, toch zullen notarissen moeten blijven investeren in hun dienstverlening. Veel werkzaamheden kunnen worden gedigitaliseerd en bedrijfsprocessen moeten efficiënter. Want de onderlinge concurrentie blijft groot en ook partijen buiten het notariaat bieden goedkoop notariële diensten aan. De particuliere en zakelijke klant oriënteert zich steeds vaker online en beschouwt veel werkzaamheden als standaardproducten waarvoor hij niet te veel wil betalen.

Bruin: 'Na 2008 viel veel notariële omzet weg, moesten de kosten drastisch omlaag en verloren veel mensen hun baan omdat de

kantoren in hun businessmodel onvoldoende voorbereid waren op de crisis. Nu het werk aantrekt, valt men terug in oude fouten en zoekt iedereen meteen weer naar diezelfde medewerkers, die bij voorkeur zestig uur per week willen werken. Sommigen roepen zelfs opgelucht dat de crisis voorbij is en alles alleen maar beter wordt. Maar China hoeft maar onderuit te gaan of we zitten in de volgende crisis.' ■

Ontwikkeling ledenaantallen

Medio 2014 stonden er 1.619 kandidaat-notarissen ingeschreven bij de KNB, een laagterecord. Aan het begin van de crisis – eind 2008 – waren dat er ruim 500 meer (2.130). Sinds juli 2014 neemt het aantal weer toe: op 1 januari 2016 stond de teller op 1.752. Halverwege 2014 stonden er 5.928 overige notariële medewerkers geregistreerd. Op 1 januari 2016 waren dit er 6.448, een toename van ruim 500. Het aantal toegevoegd notarissen verdubbelde het afgelopen jaar tot 68. Het aantal notarissen blijft dalen. Telde de KNB op 1 januari 2011 nog 1.439 notarissen, dit jaar op 1 januari waren dit er 1.285.

.....
Dit artikel is de eerste in een drieluik over de arbeidsmarkt van kandidaat-notarissen. De volgende delen gaan over: zij-instromers en zzp'ers (Notariaat Magazine 2) en studie, beroepsopleiding en permanente educatie (Notariaat Magazine 3).